

Vibeke Nenseth

Bærekraftbarometre for bykommunene i Østfold og Buskerud

NOTAT
2005:123

Tittel: **Bærekraftbarometre for bykommunene i Østfold og Buskerud**

Forfatter: Vibeke Nenseth

NIBR-notat: 2005:123

ISSN: 0809-6929
ISBN: 82-7071-575-1

Prosjektnummer: O-2326
Prosjektnavn: Byenes attraktivitet

Oppdragsgiver: Østfold og Buskerud fylkeskommune

Prosjektleder: Guri Mette Vestby

Referat: Notatet presenterer bærekraftbarometre – sammenstilte indikatorer for miljøforhold, levekår, økonomi og ”lokal livskraft” – for hver av bykommunene i Østfold og Buskerud. Askim er best på miljø, Kongsberg på levekår, Drammen på økonomi og Mysen på lokalsamfunnets livskraft – slik vi måler det her. Samlet sett er Kongsberg og Drammen de mest bærekraftige og Sarpsborg og Fredrikstad minst – i den innbyrdes sammenlikningen mellom de ti bykommunene.

Dato: November 2005

Antall sider: 27

Utgiver: Norsk institutt for by- og regionforskning
Sinsenvn. 47 B, Postboks 44 Blindern
0313 OSLO

Vår hjemmeside: Telefon: 22 95 88 00
Telefaks: 22 22 37 02
E-post: nibr@nibr.no
<http://www.nibr.no>

Org. nr. NO 970205284 MVA

© NIBR 2005

Forord

Dette notatet er del av underlagsmaterialet til rapporten ”Byenes attraktivitet – byutvikling for profilering og markedsføring” (NIBR-rapport 2005:13) som omfatter de 10 bykommunene i Østfold og Buskerud. Prosjektet er initiert og finansiert av Østfold og Buskerud fylkeskommuner. Foranledningen er at de to fylkene med sine bykommuner siden 2003 har deltatt i Interreg-prosjektet ”Metropolitan Areas +” (MA+). Byene i hovedstadens omland ønsker å øke sin attraktivitet og tiltrekning overfor næringsetablering, bosetting og turisme. Det er mange ulike dimensjoner ved byutvikling som har betydning i denne sammenheng, og NIBR har fremskaffet data om en rekke relevante tema. I alt er det laget 9 temanotater av underlagsmaterialet til rapporten (se egen oversikt). Notatene inneholder datagrunnlaget innen de enkelte temaområdene, mens rapporten fra prosjektet forsøker å se temaene i sammenheng, og sette dem inn i et videre perspektiv for byutvikling, imagebygging, profilering og markedsføring. Rapporten inneholder dessuten byprofiler for hver av byene basert på data om fakta og forestillinger.

Samlet gir materialet innsikt i både fellestrekk ved byene og særtrekk ved hver by. Intensjonen er at dette skal kunne brukes i den interne byutviklingen, i det strategiske samarbeidet byene imellom og i den eksterne profileringen. Positive faktorer og kvaliteter kan forsterkes og utvikles, negative forhold kan endres eller reduseres, feilaktige inntrykk kan korrigeres, og underkommuniserte særtrekk og kvaliteter kan gis oppmerksomhet. Flere av disse byene er i gang med profileringsprosjekter, markedsføringskampanjer og såkalte omdømme-prosjekter, mens andre står på startstreken.

NIBR har arbeidet med dette forskningsprosjektet i perioden mai – oktober 2005 og har hatt jevnlig møter med prosjektets referansegruppe samt presentert materiale for byene og fylkeskommunene på en formidlingskonferanse i september. Vi takker referansegruppa for godt samarbeid i prosjektperioden; Terje Pettersen, Østfold fylkeskommune, Sigurd Fjose, Buskerud fylkeskommune, Arthur Wøhni, Drammen kommune og Per Erik Simonsen, Fredrikstad kommune.

Dette notatet er skrevet av Vibeke Nenseth (vibeke.nenseth@nibr.no). Aud Tennøy har hentet ut det meste av datamaterialet, fra SSBs nettsider. Forsker Guri Mette Vestby har vært prosjektleder og har skrevet hovedrapporten. Arbeidet inngår i NIBRs tverrfaglige satsing på stedsforskning (www.stedsforskning.no).

NIBR, november 2005

Ove Langeland
forsknings sjef

Innhold

Forord	1
Figuroversikt.....	3
Tabelloversikt	4
Samlet oversikt over rapportering fra "Byenes attraktivitet"	5
1 Bærekraftbarometer for byer i Østfold og Buskerud	6
1.1 Bærekraftbarometre for hver av byene.....	7
1.2 Samleindekser for miljø, levekår, økonomi og lokal livskraft.....	17
1.3 Parvise sammenhenger.....	21

Figuroversikt

Figur 1.1.... Bærekraftbarometer for Halden	7
Figur 1.2.... Bærekraftbarometer for Moss	8
Figur 1.3.... Bærekraftbarometer for Sarpsborg.....	9
Figur 1.4.... Bærekraftbarometer for Fredrikstad.....	10
Figur 1.5.... Bærekraftbarometer for Askim	11
Figur 1.6.... Bærekraftbarometer for Mysen (Eidsberg)	12
Figur 1.7.... Bærekraftbarometer for Drammen	13
Figur 1.8.... Bærekraftbarometer for Kongsberg.....	14
Figur 1.9.... Bærekraftbarometer for Hønefoss (Ringerike).....	15
Figur 1.10... Bærekraftbarometer for Hokksund (Øvre Eiker)	16
Figur 1.11... Samlet miljøindeks.....	17
Figur 1.12... Samlet levekårsindeks	18
Figur 1.13... Samlet økonomiindeks	19
Figur 1.14... Samle indeks for lokal livskraft	20
Figur 1.15... Samlet bærekraftindeks. Byer i Østfold og Buskerud.....	21
Figur 1.16... Miljø og Økonomi. Byer i Østfold og Buskerud.....	22
Figur 1.17... Miljø og levekår. Byer i Østfold og Buskerud	23
Figur 1.18... Miljø og lokal livskraft. Byer i Østfold og Buskerud.....	23
Figur 1.19... Økonomi og levekår. Byer i Østfold og Buskerud.....	24
Figur 1.20... Økonomi og lokal livskraft. Byer i Østfold og Buskerud	24
Figur 1.21... Levekår og lokal livskraft. Byer i Østfold og Buskerud	25

Tabelloversikt

Tabell 1.1 ... Bærekraftbarometerets indikatorer (variable og verdier)26

Samlet oversikt over rapportering fra ”Byenes attraktivitet”

NIBR-rapport 2005:13

Byenes attraktivitet –byutvikling som grunnlag for profilering og markedsføring

Av Guri Mette Vestby (red.)

Disse notatene utgjør underlagsmaterialet fra prosjektet:

NIBR-notat 2005:124

Bosetting og flytting i etableringsfasen for bykommunene i Østfold og Buskerud

Av Kjetil Sørлие

NIBR-notat 2005:125

Næringsliv i bykommunene i Østfold og Buskerud

Av Frants Gundersen

NIBR-notat 2005:126

Handels- og servicestatisikk for bykommunene i Østfold og Buskerud

Av Vidar Vanberg

NIBR-notat 2005: 123

Bærekraftbarometre for bykommunene i Østfold og Buskerud

Av Vibeke Nenseth

NIBR-notat 2005:127

Utenforståendes bilder av bykommunene i Østfold og Buskerud

Av Ragnhild Skogheim

NIBR-notat 2005:128

De fysiske bysentrum i bykommunene i Østfold og Buskerud – den besøkendes blick

Av Jon Guttu i samarbeid med Heidi Bergsli

NIBR-notat 2005:129

Selvpresentasjoner på nettstedene av bykommunene i Østfold og Buskerud

Av Heidi Bergsli

NIIBR-notat 2005:130

Trekk ved historien til bykommunene i Østfold og Buskerud

Av Yngve Carlsson og Knut Onsager

NIBR-notat 2005:131

Metoder i strategisk byutvikling og stedsprofilering

Av Guri Mette Vestby, Vidar Vanberg, Heidi Bergsli og Per Gunnar Røe

1 Bærekraftbarometer for byer i Østfold og Buskerud

Et bærekraftbarometer viser hvordan byene (eller kommunene) skårer i forhold til sentrale faktorer langs hver av bærekraftens hoveddimensjoner: miljø, økonomi, levekår og institusjonelle forhold. NIBR har i regi av Miljøalliansen og forskningsrådsprosjektet «Bærekraftig byutvikling» arbeidet med å finne fram til velegnete indikatorer for bærekraftig byutvikling. Arbeidet har tatt utgangspunkt i det italienske «Ecosistema Urbano», et datasett for miljøforhold utviklet av det italienske miljøforskningsinstituttet «Ambiente». Formålet med prosjektet har vært å videreutvikle og tilpasse dette til norske forhold med sikte på en mer systematisk bruk i lokal politikk og planlegging. For å videreutvikle datasettet til et fyldigere uttrykk for *lokal bærekraft*, har NIBR tatt i bruk programvaren "dashboard of sustainability" (utviklet ved EUs forskningsinstitutt i Ispra, Italia), som kan presentere indikatorer langs flere dimensjoner. Vårt bærekraftbarometer består av 15 miljø-faktorer, 8 levekårsfaktorer, 6 økonomi-indikatorer og 12 sivilsamfunns- eller institusjonelle faktorer (jf Tabell 1.1, s. 26). Den siste dimensjonen, som vi her har kalt "*lokal livskraft*", består av ulike samfunnsmessige eller sosiokulturelle faktorer som gir et uttrykk for hva vi kan kalle lokalsamfunnets livskraft, vitalitet eller attraktivitet.

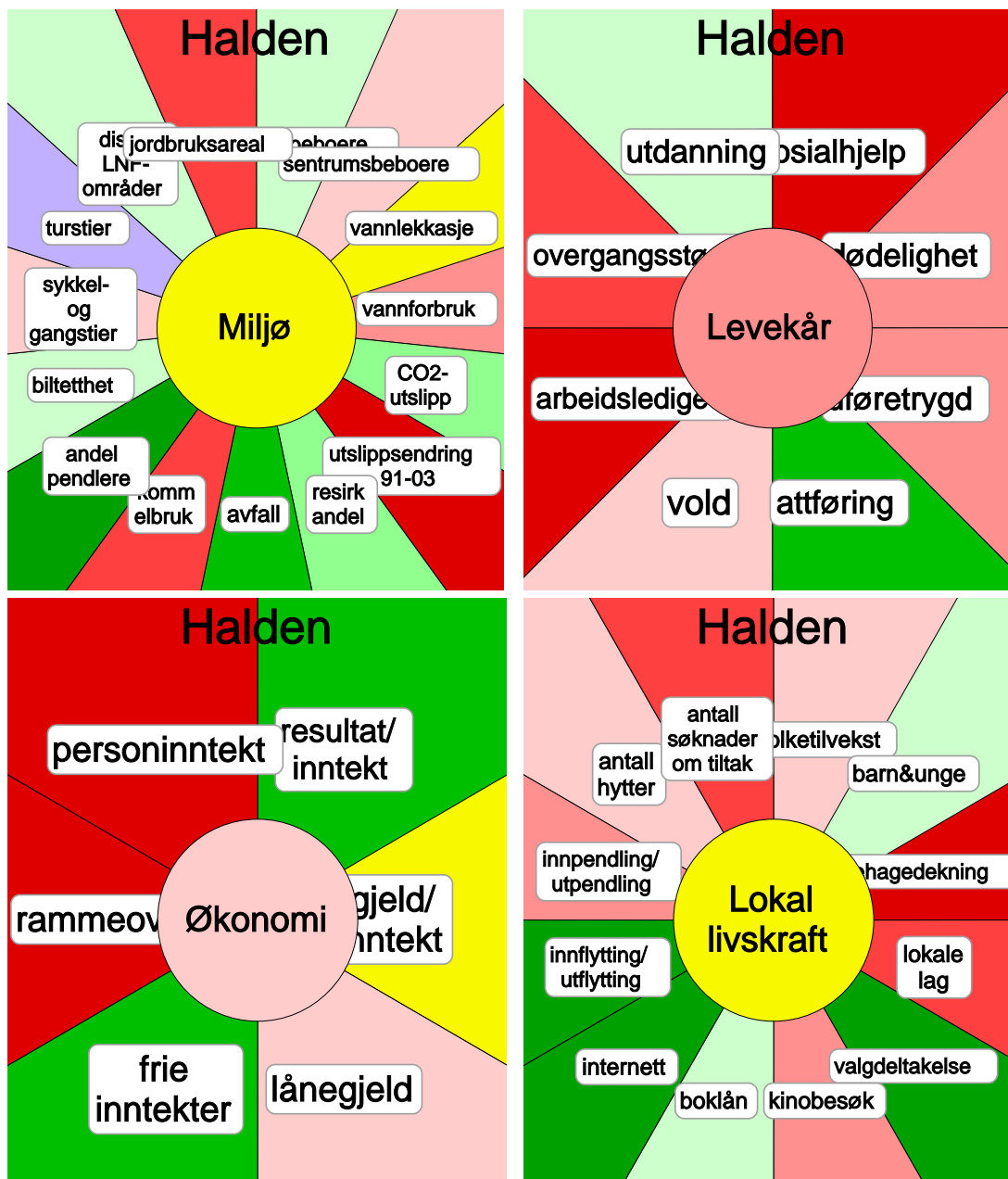
I barometeret representerer hver sektor en (ikke-vektet) faktor, der sentrumssonen er uttrykk for et sammensatt mål, og fargene angir byenes relative rangering: grønt er best, rødt dårligst og gult gjennomsnittlig. Utslagene (fargene) på hver enkeltindikator og samleindeksen for hver dimensjon vil være avhengig av hvilket utvalg – hvilke andre byer eller kommuner – case-kommunen blir sammenliknet med. Utvalget her er bykommuner i Østfold og Buskerud. Dataene er basert på SSBs Statistikkbank, hovedsakelig Kostratall¹ (kommune-stat-rapporteringsystem).

I det følgende presenteres barometre for hver av byene/kommunene (Bærekraftbarometre for hver av byene Figur 1.1 – Bærekraftbarometre for hver av byene Figur 1.1-Figur 1.10) med korte kommentarer på sidene 7- 16. På sidene 17 - 20 presenteres figurene for samlede indekser for henholdsvis miljø, levekår, økonomi og lokal livskraft (Samleindekser for miljø, levekår, økonomi og lokal livskraft Figur 1.11 – Figur 1.14) I disse figurene er byene ragert innenfor hver av indikatorgruppe. I Figur 1.15 (s. 21) presenteres en samlet bærekraftindeks for byene. På sidene 22 - 25 presenteres de parvise sammenhengene mellom enkeltindeksene i bærekraftbarometeret

¹ fra www.ssb.no (lagt ut i april '05)

1.1 Bærekraftbarometre for hver av byene

Figur 1.1 Bærekraftbarometer for Halden

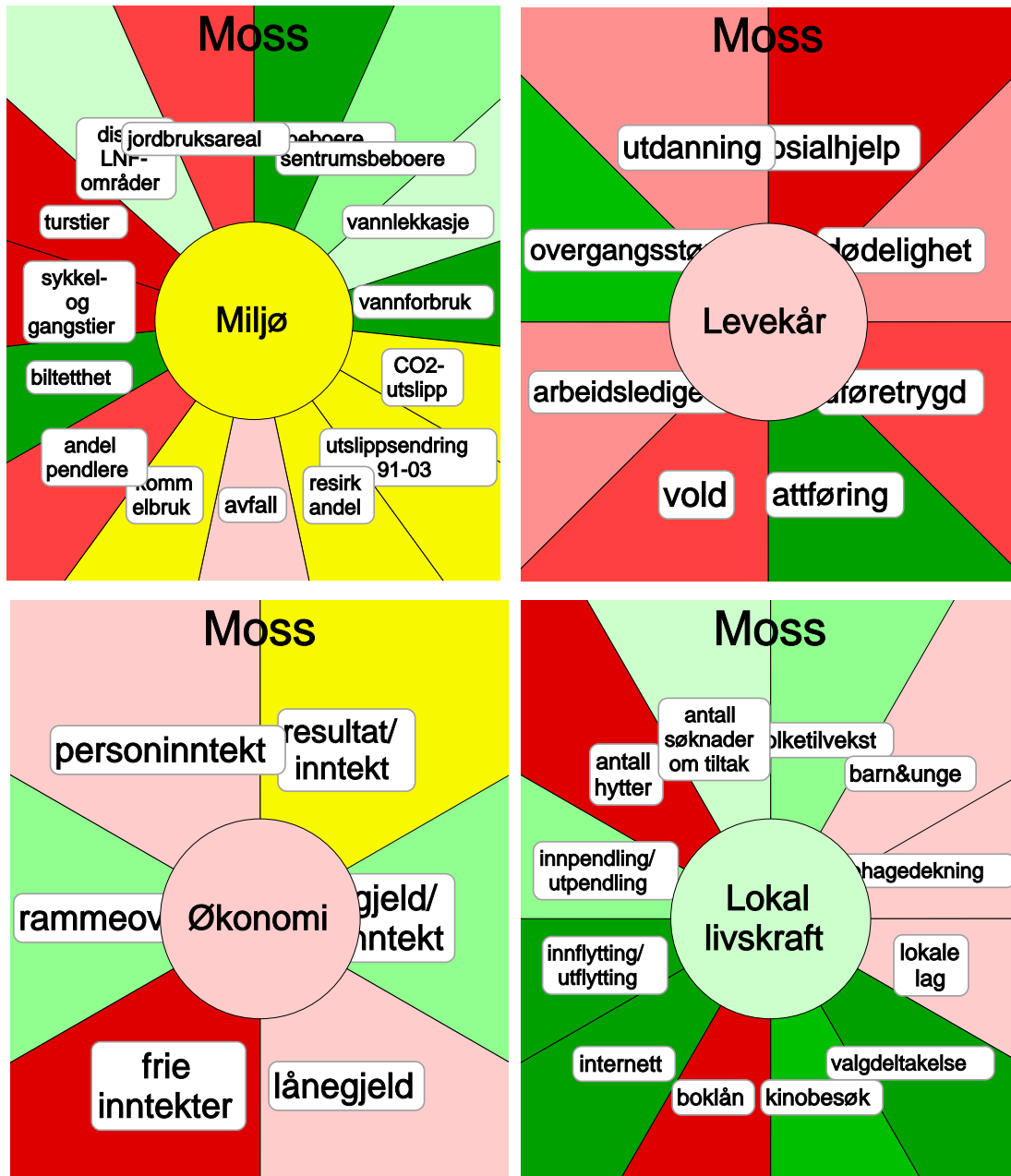

Sammenliknet med de andre byene i Østfold og Buskerud skårer Halden gjennomsnittlig når det gjelder miljø og lokal livskraft, men svakere enn gjennomsnittet på økonomi og levekår. Det er mange positive miljøfaktorer: avfallsmengde og resirkuleringsandel, færre biler (per innbygger) og færre pendlere, færre dispensasjoner i LNF-områder² enn ellers. Som lokalsamfunn synes også Halden å ha vesentlige kvaliteter i forhold til kulturelt

² Landbruks-, natur- og friluftsområder

engasjement og deltakelse, og det er flere som flytter inn enn ut. Når det gjelder levekår, er det imidlertid en høy arbeidsløshet og mange sosialhjelpsmottakere i Halden. Økonomisk er det lavere gjennomsnittlig personinntekt – og større rammeoverføring enn i de øvrige byene vi sammenlikner med.

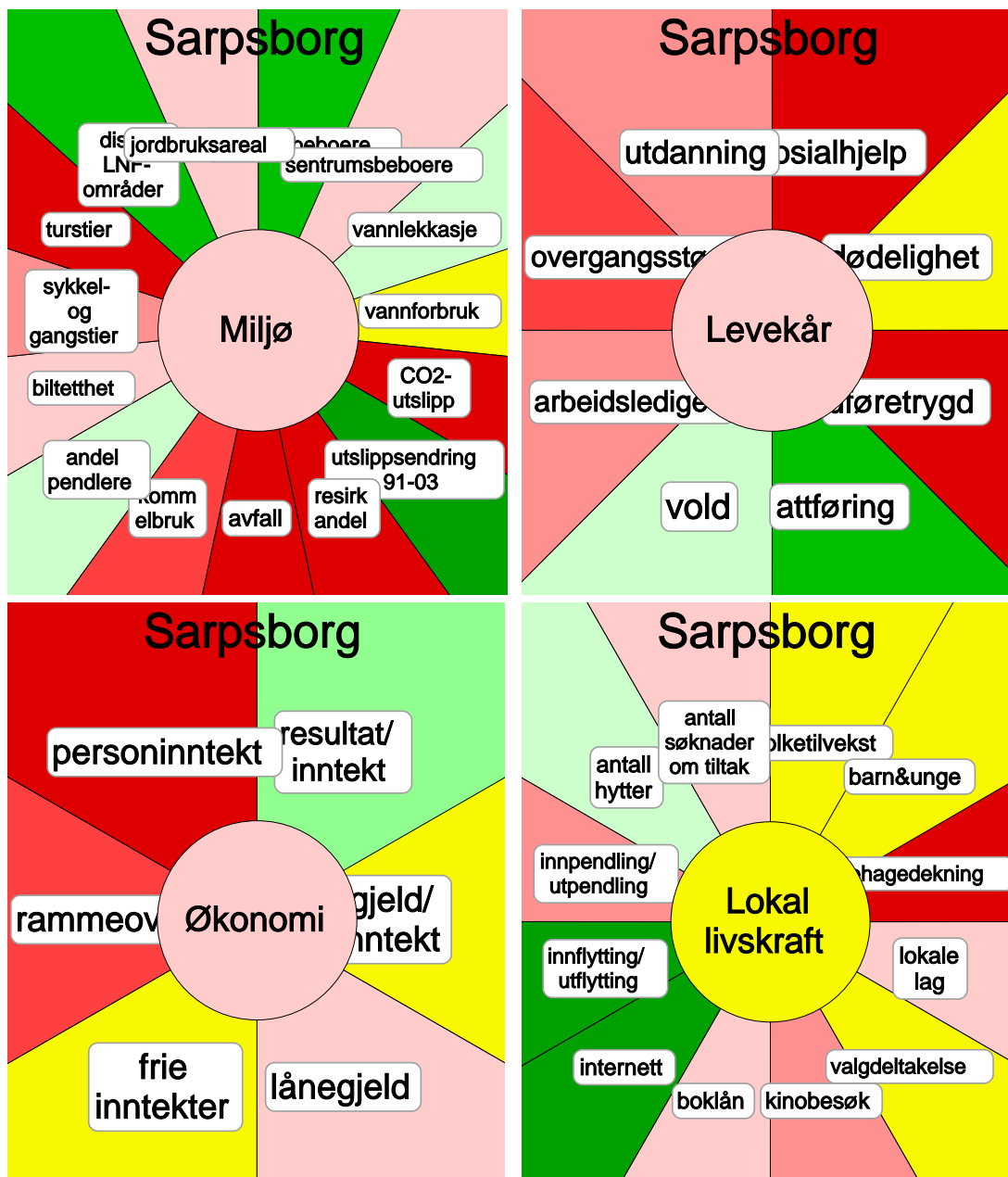
Figur 1.2 Bærekraftbarometer for Moss

Moss synes som et livskraftig lokalsamfunn med bred deltakelse kulturelt og politisk, med mer innflytting og innpendling enn ut av byen, høy folketilvekst og høy byggeaktivitet (mange søknader om byggetiltak). Dette blir fulgt opp av positive miljøfaktorer som mange bosatt i tettstedsområder og i sentrumssonen. De verner også om LNF-områder (med få dispensasjoner fra byggeforsbudet), har relativt færre biler og

har mindre vannforbruk eller vannlekkasjer fra ledningsnettene enn de øvrige byene. Som typisk er for tradisjonelle industrisamfunn, er utdanningsnivået forholdsvis lavt (pga tradisjonelt gode jobbmuligheter for ungdommen). Men dødeligheten er høyere enn ellers, og relativt flere sosialhjelpsmottakere. Økonomisk sett er kommuneresultatet gjennomsnittlig, men personinntekten lavere enn i de øvrige byene.

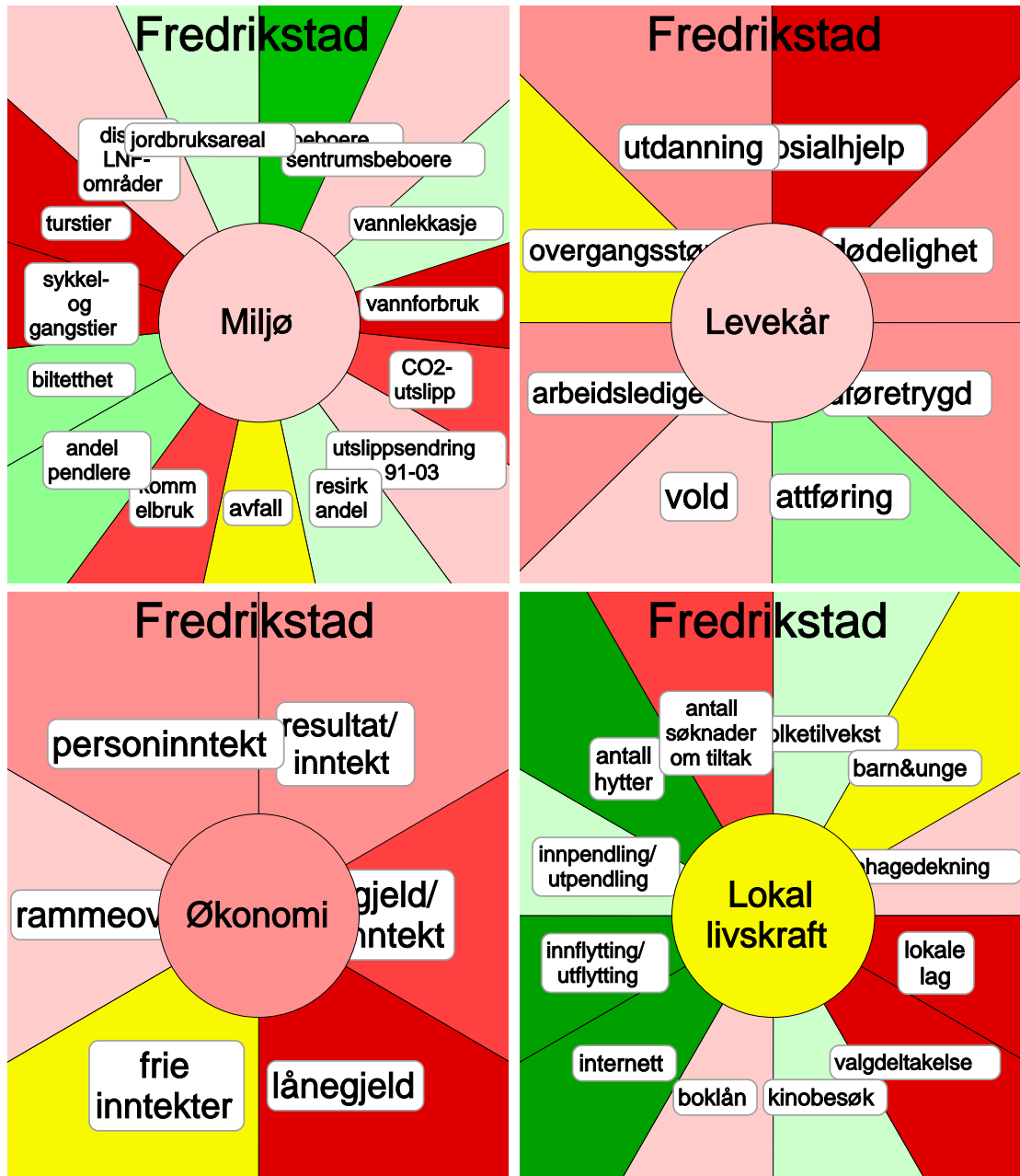
Figur 1.3 Bærekraftbarometer for Sarpsborg

Sarpsborg skårer svakere enn gjennomsnittlig (i denne sammenlikningen) både i forhold til miljø, levekår og økonomi. De har mer avfall og mindre andel resirkulert enn i de andre byene, høye CO₂-utslipp; mange uføretrygdede og sosialhjelpsmottakere og lavere

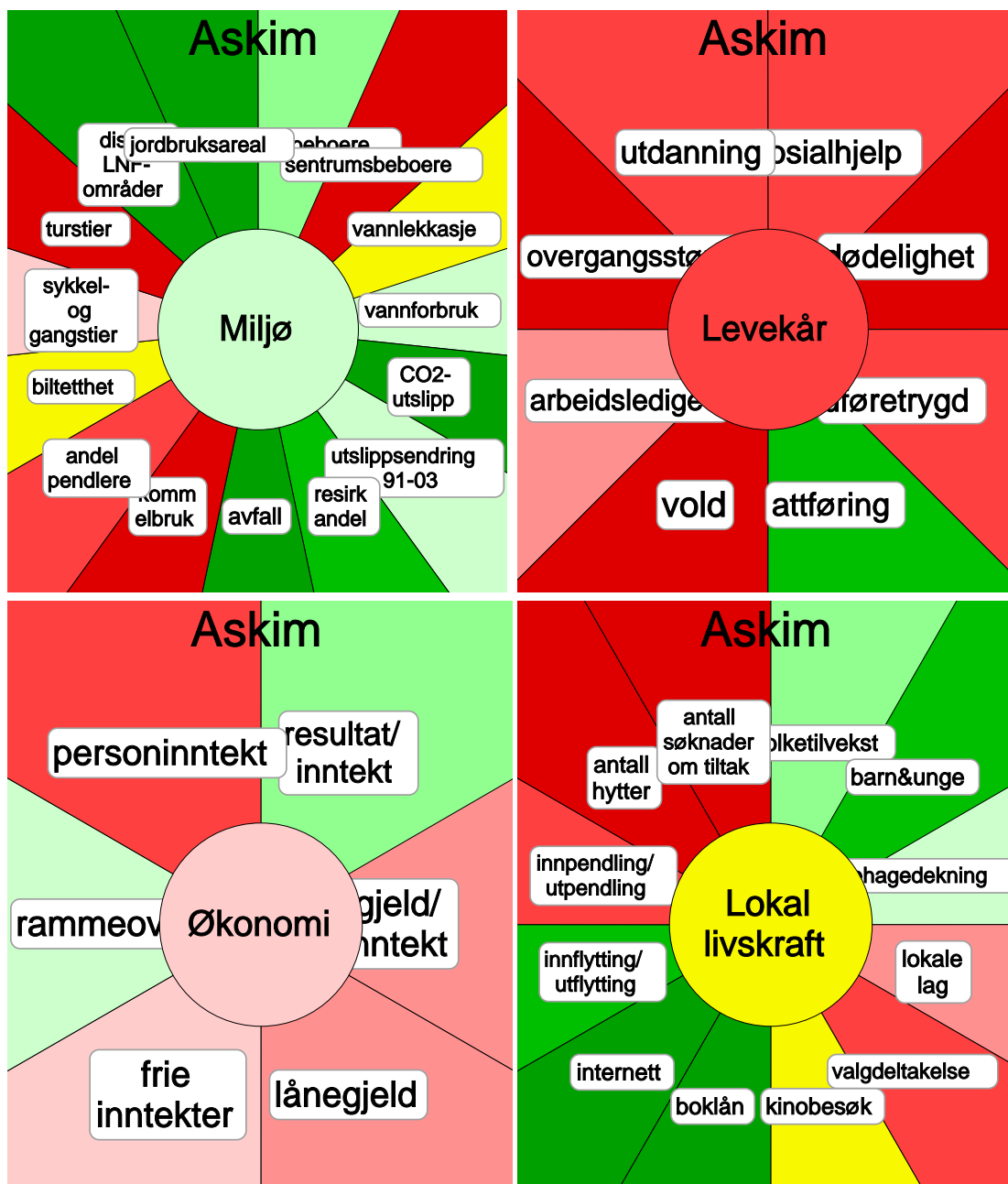
personinntekt. Det er imidlertid flere innflyttere enn utflyttere, og Sarpsborg er en attraktiv hyttekommune.

Figur 1.4 Bærekraftbarometer for Fredrikstad

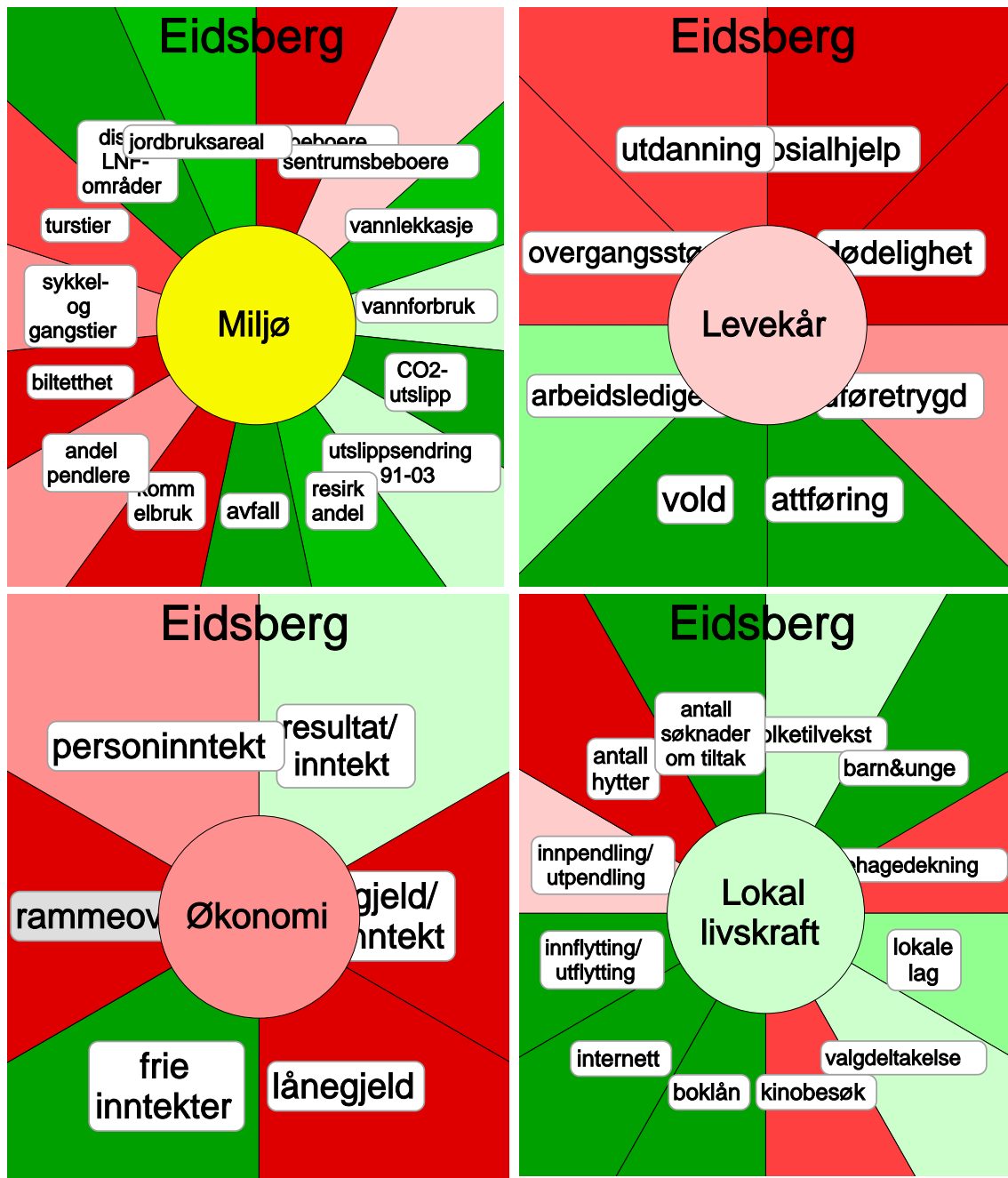
Av de ulike aspektene ved bærekraftbegrepet er det som et livskraftig lokalsamfunn Fredrikstad skårer best. Det er gunstig folketilvekst, mange som flytter og pendler inn til byen, og mange hytter innenfor kommunegrensen. Positive miljøfaktorer er blant annet mange sentrumsbeboere, lav pendlerandel og færre biler enn ellers, mens de negative faktorene er spesielt vannforbruk og CO₂-utslipp, og mindre satsing på tur-, sykkel- og gangstier enn de øvrige byene. Av levekårsfaktorene er det særlig en høy sosialhjelpsandel, og økonomisk viser den kommunale gjelden rødt.

Figur 1.5 Bærekraftbarometer for Askim

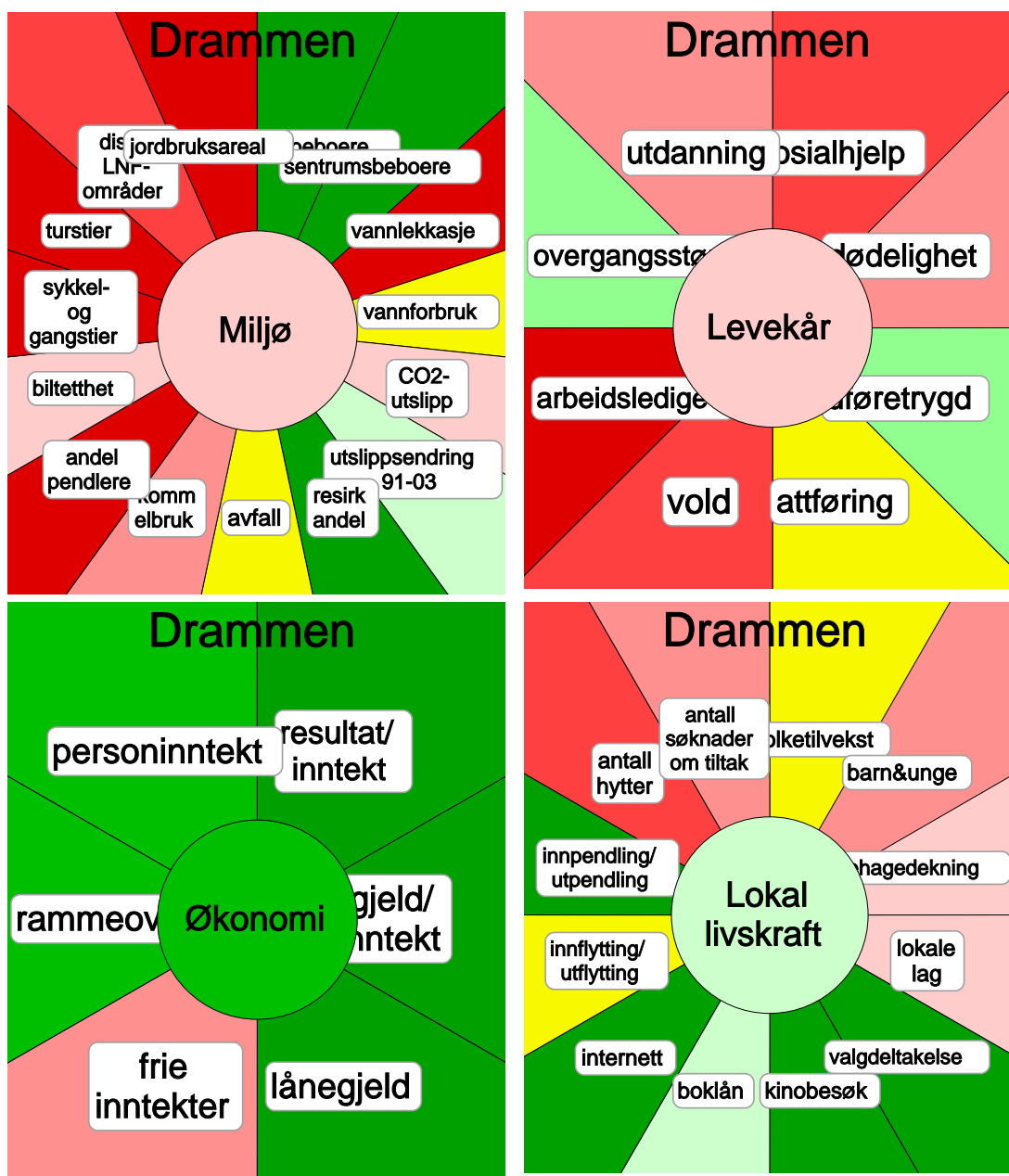
Askim har mange positive miljøindikatorer: lite avfall og en høy resirkuleringsandel, lite CO₂-utslipp, mange bosatt i sentrum, mye jordbruksareal – og en restriktiv praksis i forhold til dispensasjoner i verneområder. Men levekårene er relativt sett dårlige for nesten alle enkeltindikatorer. Det gjenspeiler seg også i en lavere gjennomsnittlig personinntekt enn ellers. Det er likevel ingen tegn til et stagnert lokalsamfunn. Det er folketilvekst, mange som flytter inn, en høy andel barn og unge. Men det er lite byggeaktivitet og mange pendlere – ut av kommunen.

Figur 1.6 Bærekraftbarometer for Mysen (Eidsberg)

Mysen/Eidsberg skårer særlig høyt i forhold til lokalsamfunnets livskraftighet med folketilvekst, høy innflytting og byggeaktivitet og høyt engasjement og deltakelse kulturelt og politisk. Det er også et godt kommunalt resultat økonomisk, men lavere personinntekt enn ellers i de kommunene vi sammenlikner med her. Noen levekårskomponenter er positive (lav arbeidsledighet, lite vold i lokalsamfunnet), mens andre er negative: lavt utdanningsnivå, høy dødelighet og mange på sosialhjelp. Miljømessig skårer kommunen positivt på vann og luft og avfall, men negativt på tettstedsfaktorer, biltetthet og pendling.

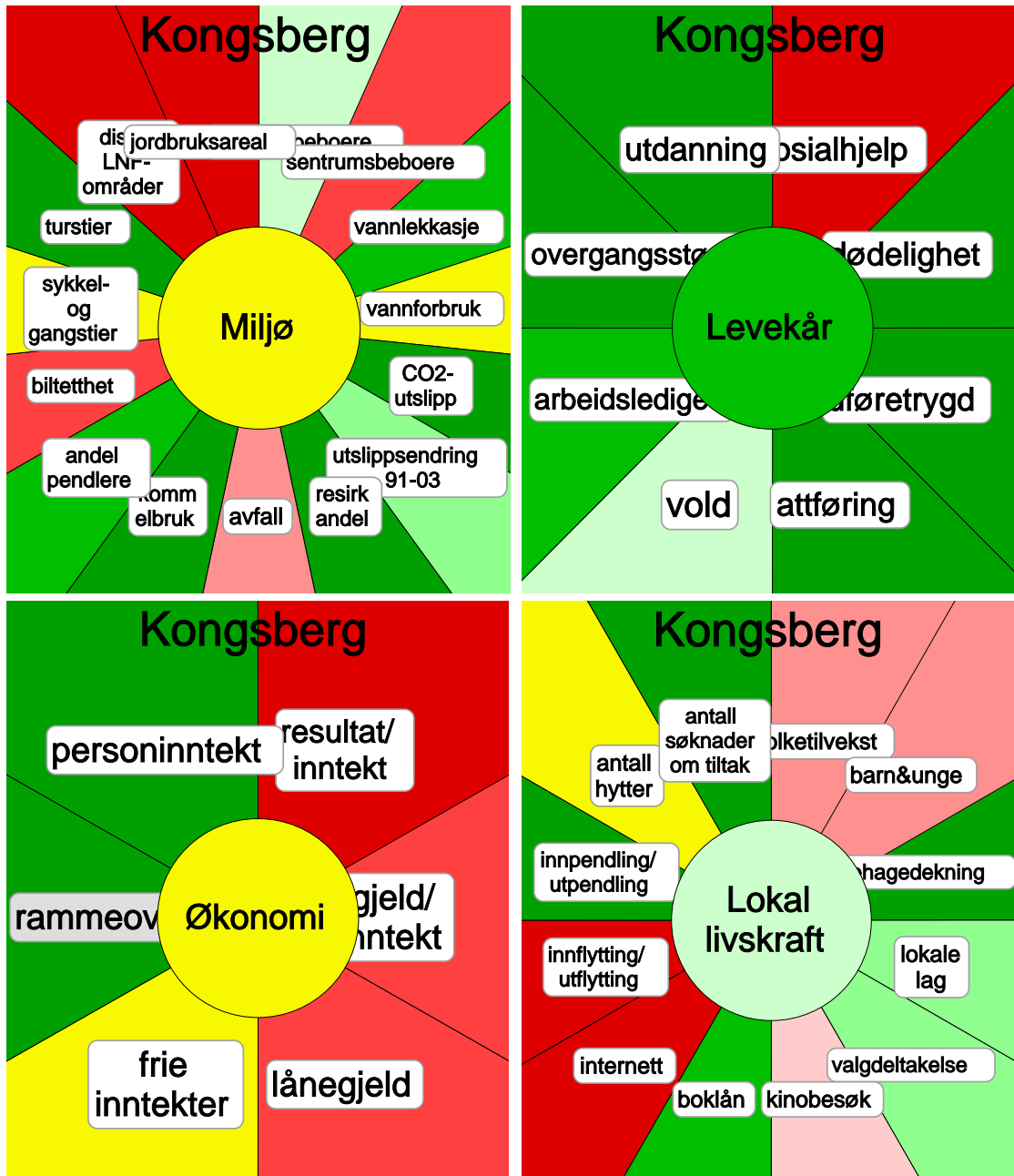
Figur 1.7 Bærekraftbarometer for Drammen

Drammen utmerker seg med god økonomi sammenliknet med de andre byene, så vel den kommunale (godt resultat, liten gjeld og mindre behov for rammeoverføring) som den personlige (gjennomsnittsinntekt). Frie inntekter (per innbygger) er imidlertid noe lavere enn hos andre. Når det gjelder miljø, kommer Drammen noe dårligere ut enn gjennomsnittet ellers. Det positive er en god tettstedsstruktur (en høy andel bosatt i tettstedsområder og i sentrumssonen) samt en meget høy resirkuleringsandel. Også levekårs-målene viser en del uheldige trekk: høyere dødelighet, lavere utdanning, mer sosialhjelp, flere arbeidsledige og mer vold. Det er imidlertid færre med uføretrygd eller (enslige mødre) med overgangssto enn ellers. Når det gjelder lokalsamfunns-kvalitetene, kommer imidlertid Drammen heldig ut: Folks kulturelle engasjement og deltakelse er på et høyt nivå, (med unntak av medlemskap i tradisjonelle lag og foreninger); det er flere som pendler inn til Drammen enn ut, mens folketilvekst og innflytting er på et

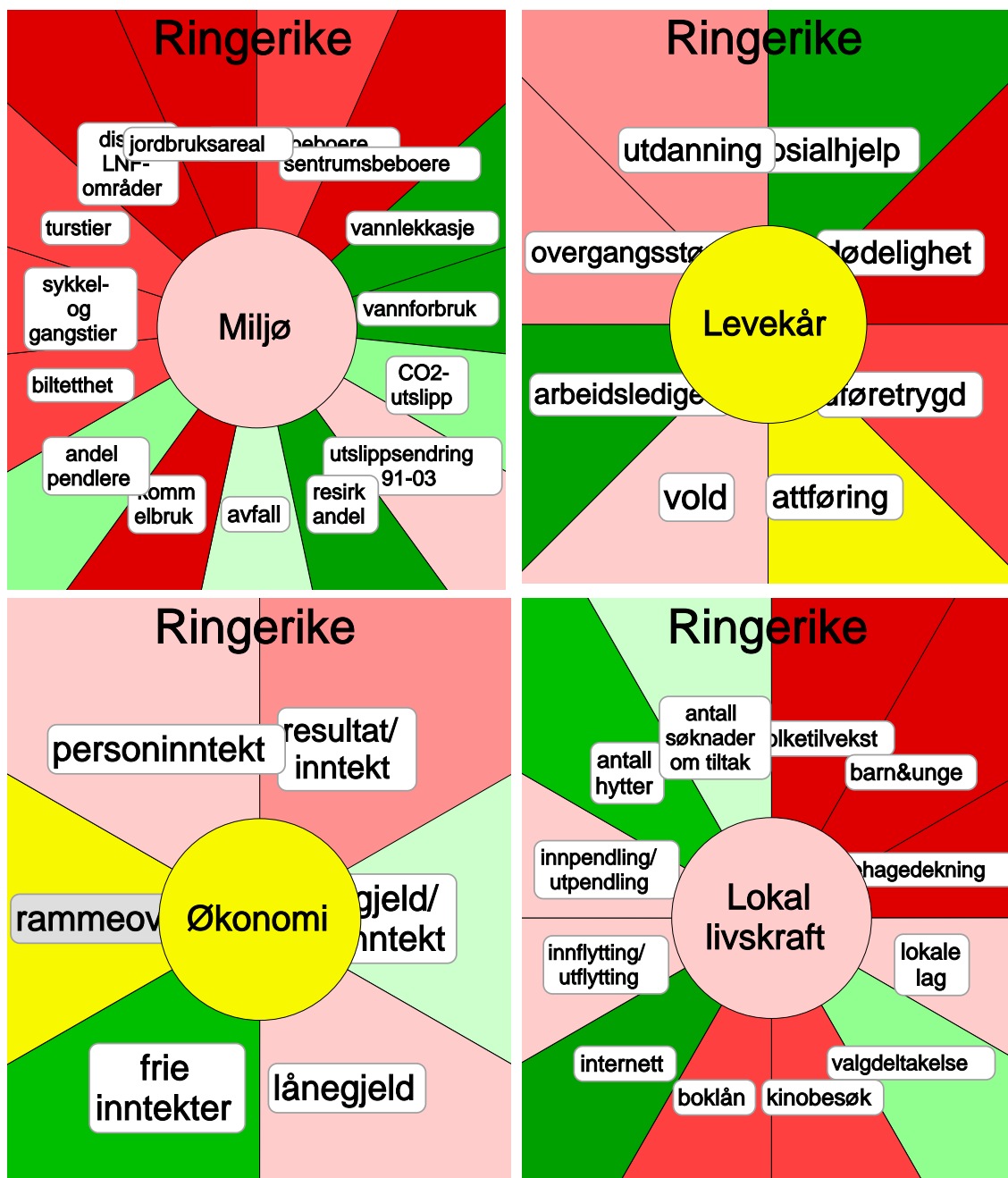
gjennomsnittsnivå. Men det er noe mindre byggeaktivitet (søknader om tiltak), færre andel barn og unge og lavere barnehagedekning enn de byene vi sammenlikner med her.

Figur 1.8 Bærekraftbarometer for Kongsberg

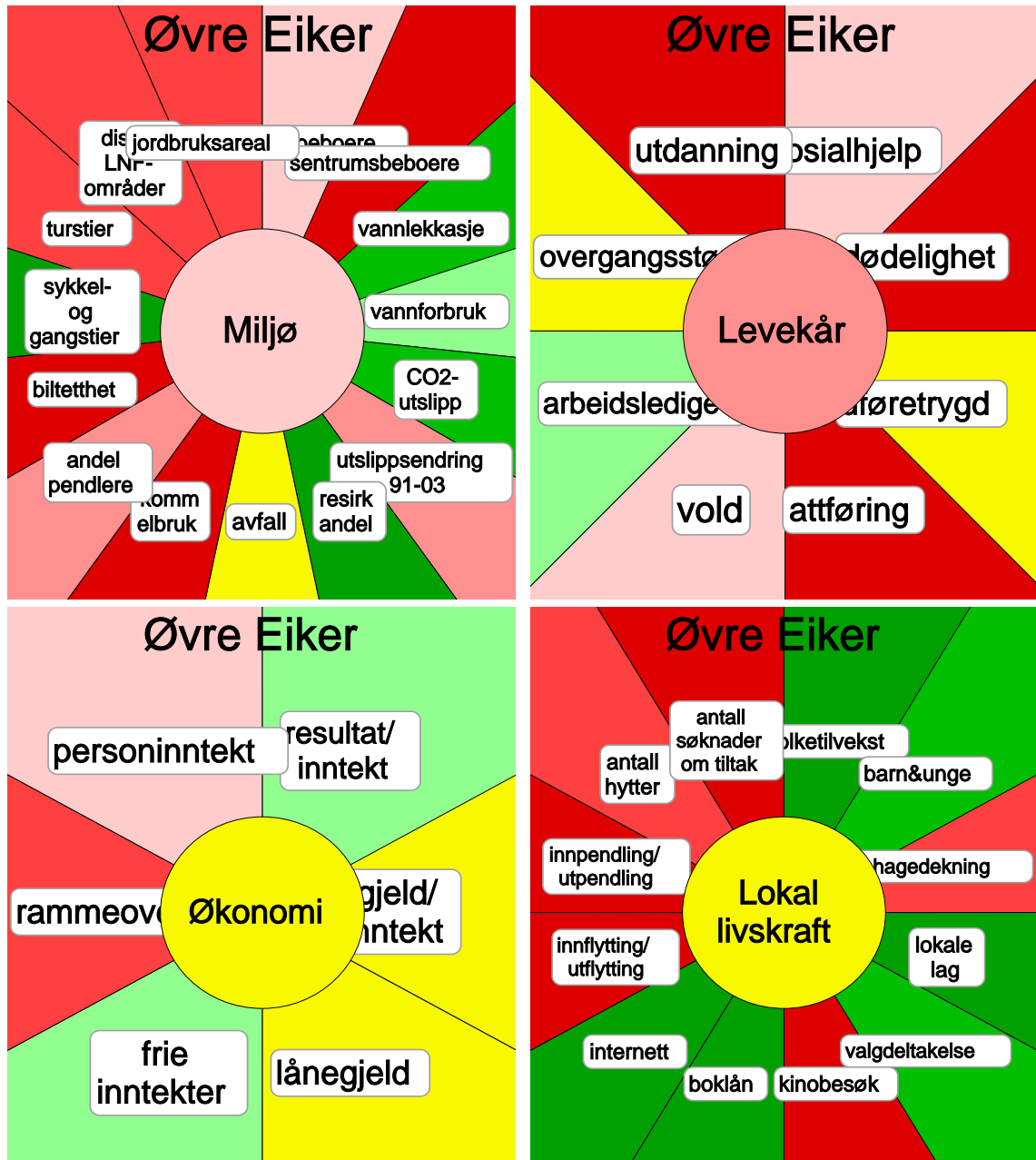
Samlet sett er Kongsberg "den mest bærekraftige" av alle byene vi sammenlikner med. Særlig positivt kommer byen ut i forhold til levekår: høyt utdanningsnivå, lav dødelighet, få arbeidsløse og få trygdede. Det er også mange uttrykk for et livskraftig lokalsamfunn: høy byggeaktivitet, mange innpendlere, mange lokale lag, mye boklån og høy valgdeltakelse. Gjennomsnittlig personinntekt er høy, og statlig rammeoverføring (et uttrykk for økonomisk uavhengighet) er lav, mens det kommunale økonomiske resultatet og gjelden viser dårlige tall. Også miljømessig kommer Kongsberg ut gjennomsnittlig – i forhold til vårt sammenlikningsgrunnlag.

Figur 1.9 Bærekraftbarometer for Hønefoss (Ringerike)

Hønefoss /Ringerike kommer best ut i forhold til levekår (få arbeidsløse og få sosialhjelpsmottakere) og økonomi (frie inntekter), men er under gjennomsnittet langs de øvrige dimensjonene. Den kommunale praksisen når det gjelder miljøet, synes svakere enn gjennomsnittet – med mange dispensasjoner i verneområder, lite opparbeiding av tur-, gang- og sykkelstier og høyt kommunalt elforbruk. Når det gjelder lokalsamfunnets livskraftighet, er det uttrykk for høy byggeaktivitet og mange hytter innenfor kommunegrensene – og det er høy valgdelaktelse. Men det er stor utflytting og utpendling, og relativt sett færre boklån og kinobesøk enn i de øvrige byene. Det er imidlertid mange flere internettabonnter enn ellers.

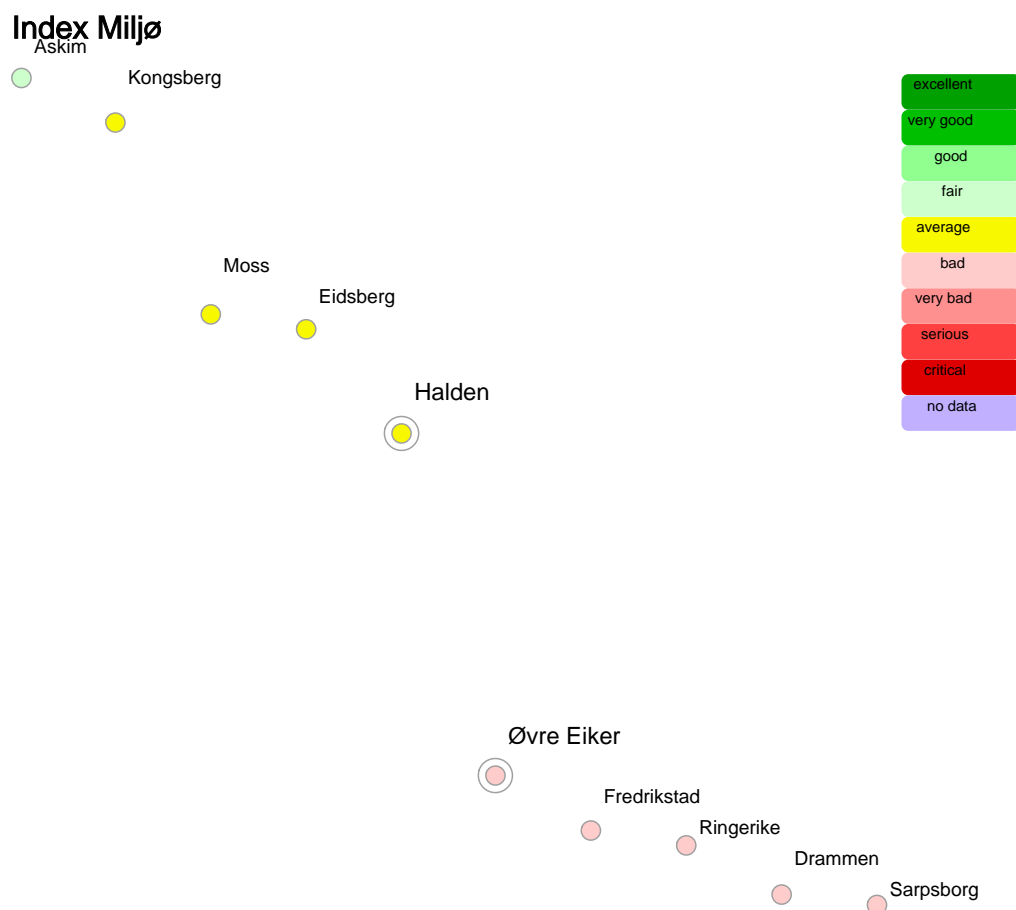
Figur 1.10 Bærekraftbarometer for Hokksund (Øvre Eiker)

Øvre Eiker/Hokksund skårer best når det gjelder lokal livskraft og økonomi og relativt sett svakt på miljø og levekår. Det er i liten grad noe tettstedspreg (få bosatt i tettsteds- eller sentrumsområder) og samtidig liten andel jordbruksareal. Miljømessig er det mest positivt på vann og luft og avfall, mens det er mange biler og pendlere i kommunen. Utdanningsnivået er lavt og dødeligheten høy, og personinntekten lav. Men viktige lokalsamfunns kvaliteter som folketilvekst, andel barn og unge, lokale lag, høyt boklån og ikke minst valgdelaktelse - er det positive verdier for.

1.2 Samleindekser for miljø, levekår, økonomi og lokal livskraft

Figur 1.11 Samlet miljøindeks

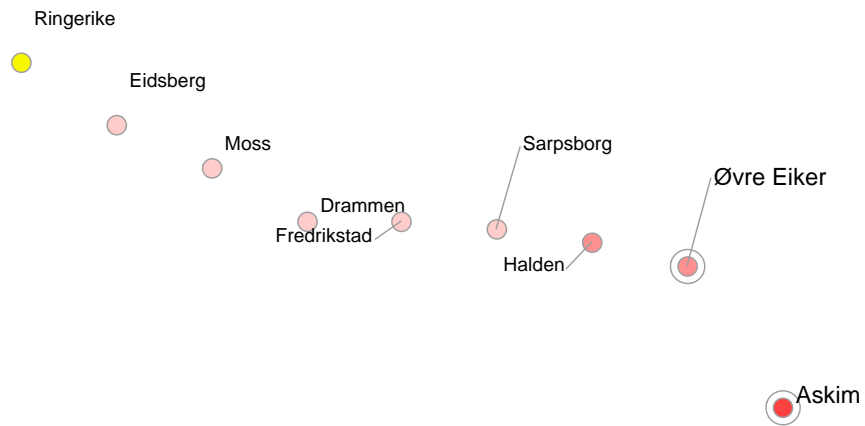
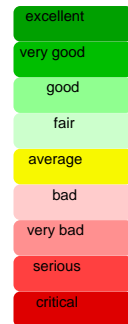

Figuren gir et samlet bilde av hver av byenes relative skåre på miljødimensjonen, der vi ser at det bare er Askim som er grønn (kommer ut med relativt sett flere positive miljøkvaliteter enn negative); fire byer balanserer negative og positive miljøkvaliteter (og får gult utslag), mens fem får rødt utslag (er mer preget av negative miljøfaktorer enn av positive). Vi ser at det er et ganske stor avstand mellom de siste fem og de øvrige byene når det gjelder miljøstatus.

Figur 1.12 Samlet leveårsindeks

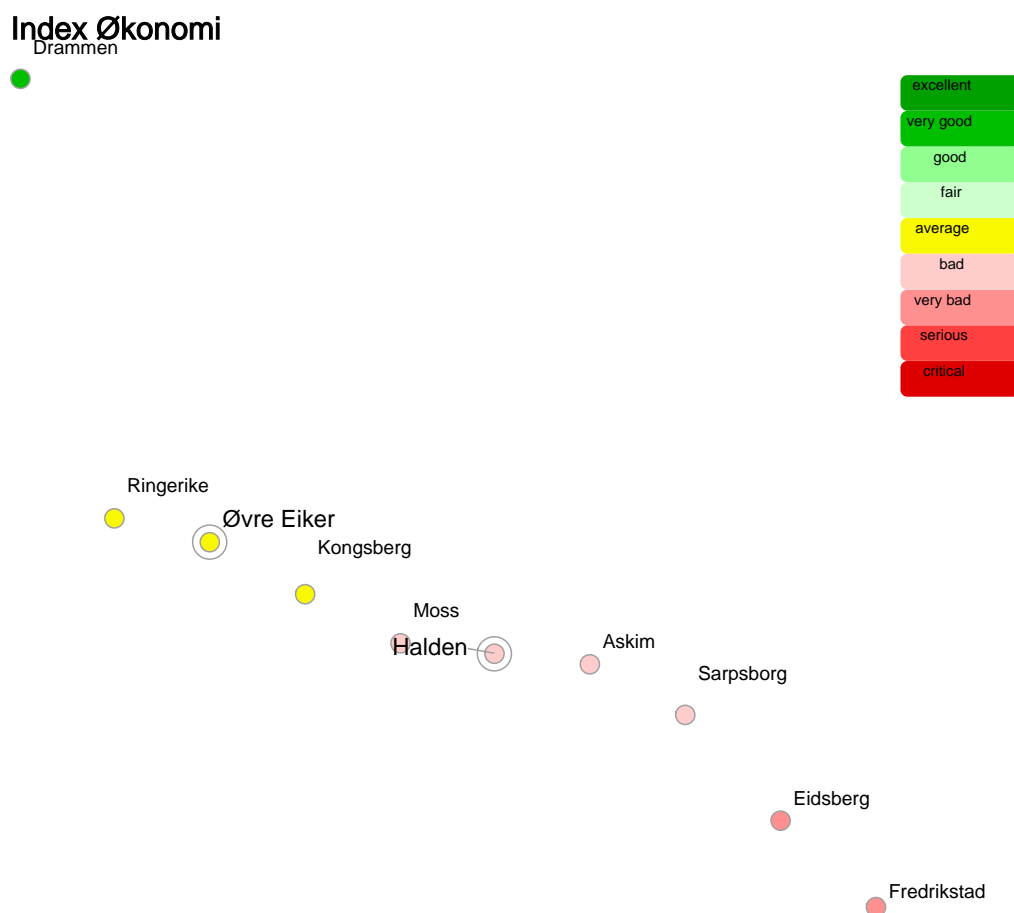
Index Levekår

Kongsberg

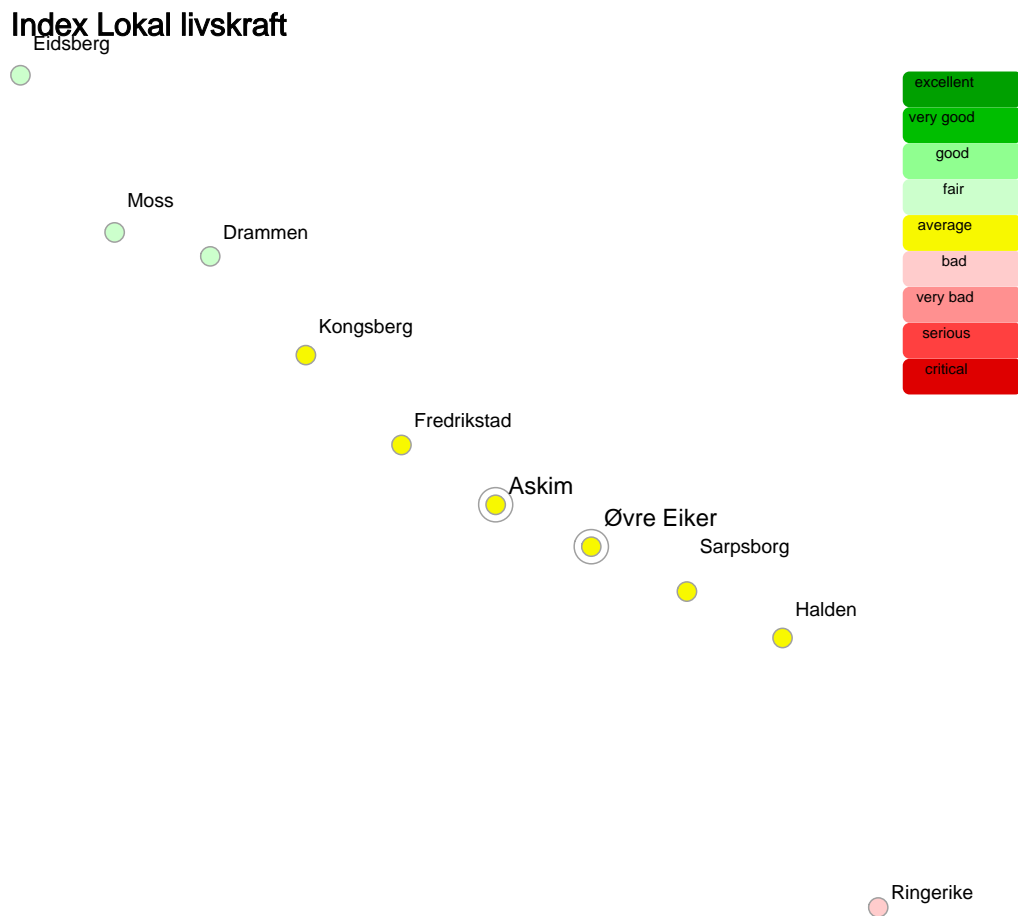
Sammenstillingen av byenes levekår viser at Kongsberg er i en klar særstilling på grunn av en rekke svært positive levekårsforhold. De øvrige byene fordeler seg nokså jevnt, med "småbyen" Askim et nivå under de øvrige når det gjelder levekår.

Figur 1.13 Samlet økonomiindeks

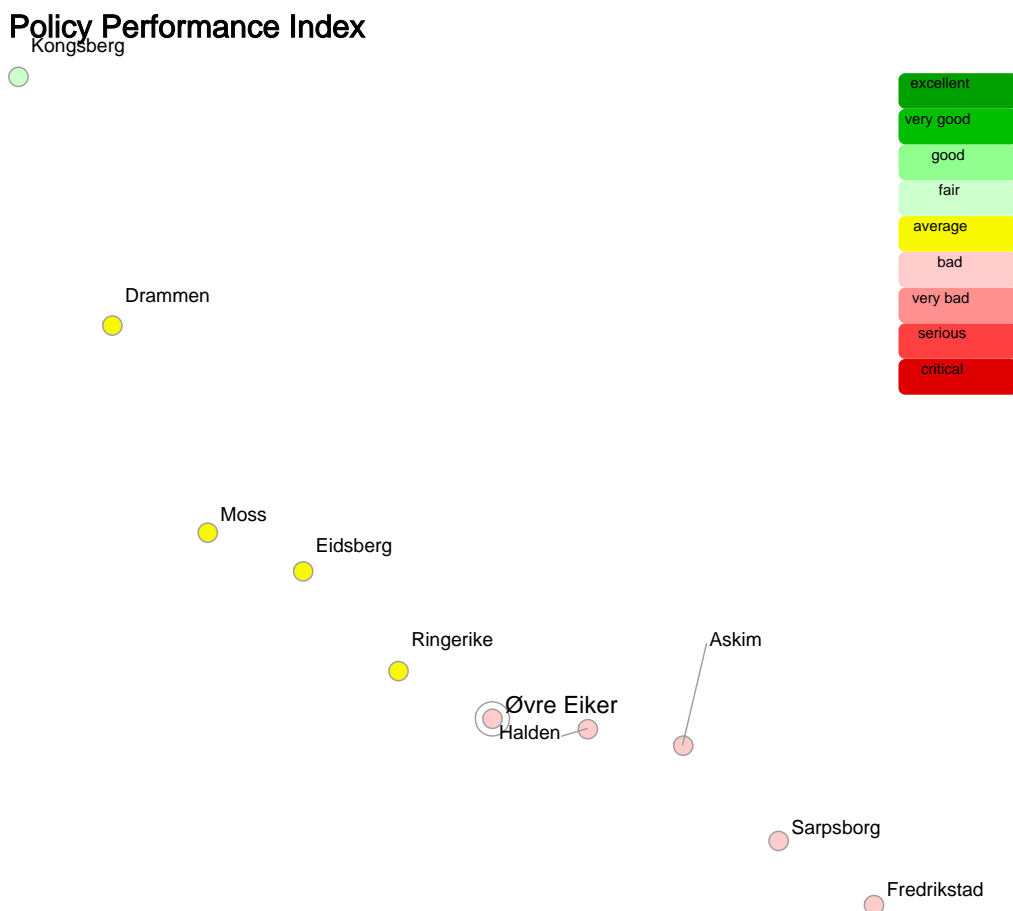
Økonomisk sett er det Drammen som er i en særstilling med svært gode økonomiske resultater sett i forhold til de byene vi sammenlikner med her. De øvrige byene fordeler seg nokså jevnt i forhold til denne samlede indeksen for økonomiske forhold i kommunen.

Figur 1.14 Samle indeks for lokal livskraft

Når det gjelder samleindeksen for det vi her kaller "lokal livskraft", er det Mysen/Eidsberg som i denne sammenlikningen fortøner seg som det mest livskraftige lokalsamfunnet (med flest positive lokalsamfunnskvaliteter). Fordelingen blant de øvrige byene er forholdsvis jevn, mens spesielt Hønefoss/Ringerike ser ut til å mangle en del selvstendige "attraherende" trekk, kanskje fordi byen er så nær i forhold til Oslo som influensområde.

Figur 1.15 Samlet bærekraftindeks. Byer i Østfold og Buskerud

Med enda en additiv indeks – hver av indeksene oppsummert, for hver av byene - får vi et uttrykk for den samlede bærekraftstatusen. Og det sier seg selv at byer med positive utslag langs hver av enkeltdimensjonene også skårer positivt på denne samleindeksen. Kongsberg kommer i vårt utvalg i en særstilling, og er den eneste med grønt utslag. Fem byer (fire av dem i Østfold) skårer svakere enn gjennomsnittet ut fra en rekke av de ”bærekraftkvalitetene” vi har med her, mens fire byer (to i Østfold og to i Buskerud) skårer dels positivt og dels negativt langs de ulike dimensjonen (og får gjennomsnittlig (= gult) utslag).

1.3 Parvise sammenhenger

Figurene 16-21 gir enkle visuelle uttrykk for de parvise *sammenhengene* mellom enkeltindeksene i bærekraftbarometeret.

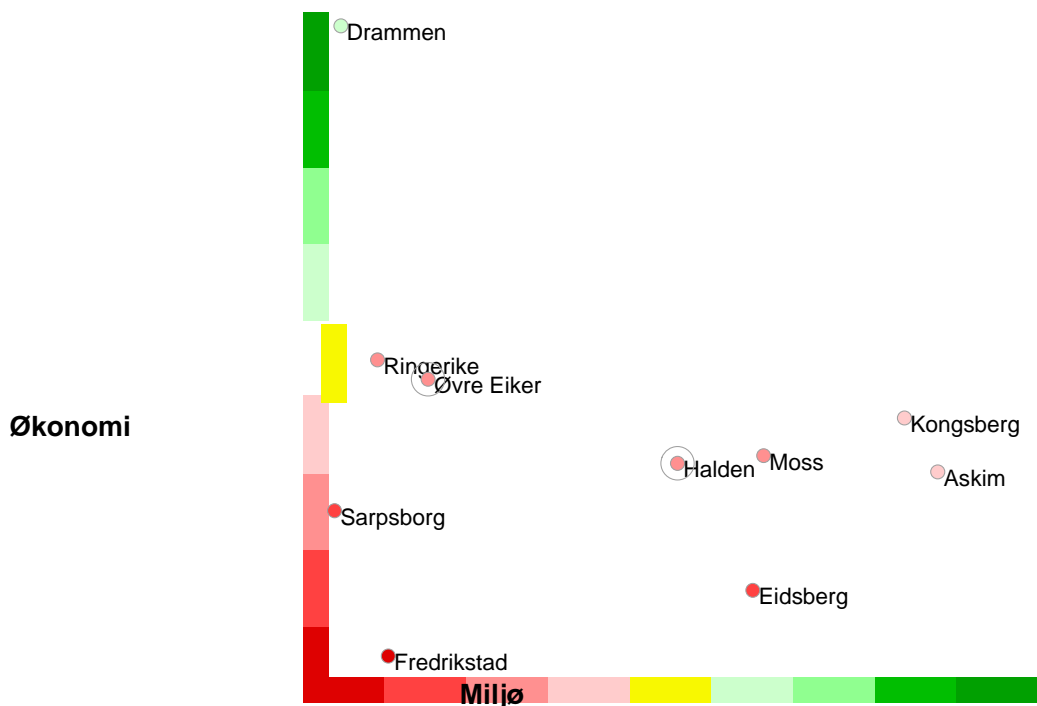
De viser at for enkelte kommuner er det positive sammenhenger: Kongsberg skårer positivt både på miljø og levekår og på levekår og lokal livskraft. Kongsberg, Moss og Mysen skårer positivt på miljø og lokal livskraft; Drammen skårer positivt på økonomi og lokal livskraft.

Interessant nok er det ingen av byene som skårer positivt *både* på miljø og økonomi, eller på levekår og økonomi. Det er flere sammenhenger som er negative på to eller flere dimensjoner.

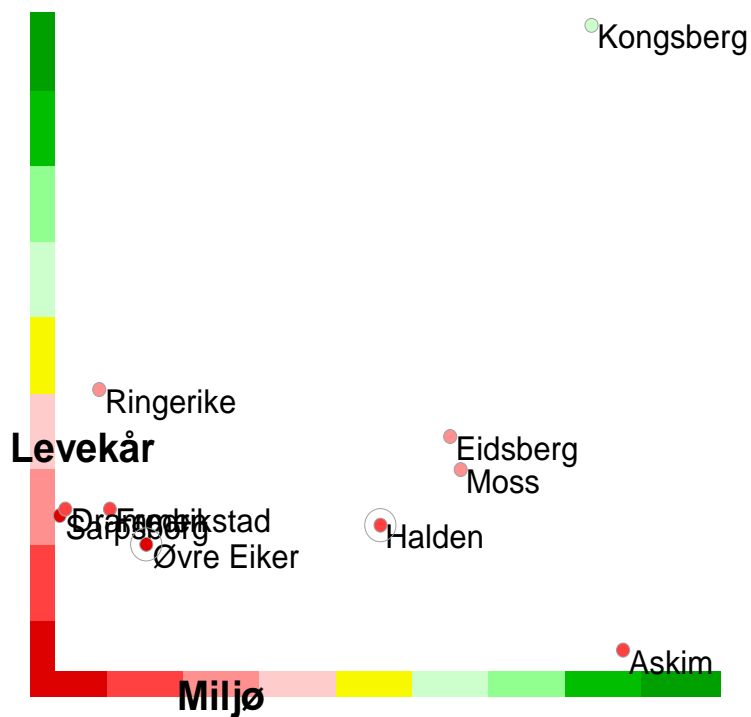
Men for enkelte sammenhenger ser det ut til å være et slags kompensatorisk forhold: Askim, Kongsberg, Moss, Mysen og Halden skårer positivt på miljø men svakt på økonomi; mens de samme kommunene (med unntak av Kongsberg) også skårer svakt på levekår. Drammen er god på økonomi, men svakere på levekår, mens Drammen og Fredrikstad er relativt sterke på lokal livskraft, men svake på miljø. Mysen, Moss, Kongsberg og Fredrikstad har lokal livskraft, men er svakere på økonomi, mens Mysen, Moss, Drammen og Fredrikstad "kompenserer" svakere levekår med sterkere lokal livskraft.

Alt i alt er det sterkere sammenhenger mellom lokal livskraft og henholdsvis miljø, levekår og økonomi-dimensjonen enn mellom hver av de øvrige. Det er altså viktig for den lokale livskraften – for byens attraktivitet – hvordan den også kommer ut i forhold til forhold som går på miljø, levekår og økonomi. Men selv om også miljø og levekår korrelerer positivt, så er det faktisk negativ sammenheng mellom økonomi og så vel miljø som levekår.

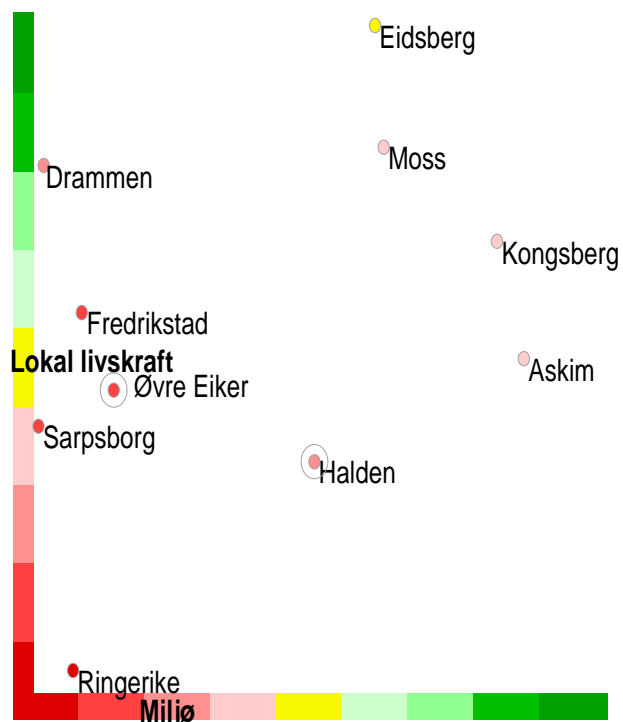
Figur 1.16 *Miljø og Økonomi. Byer i Østfold og Buskerud*

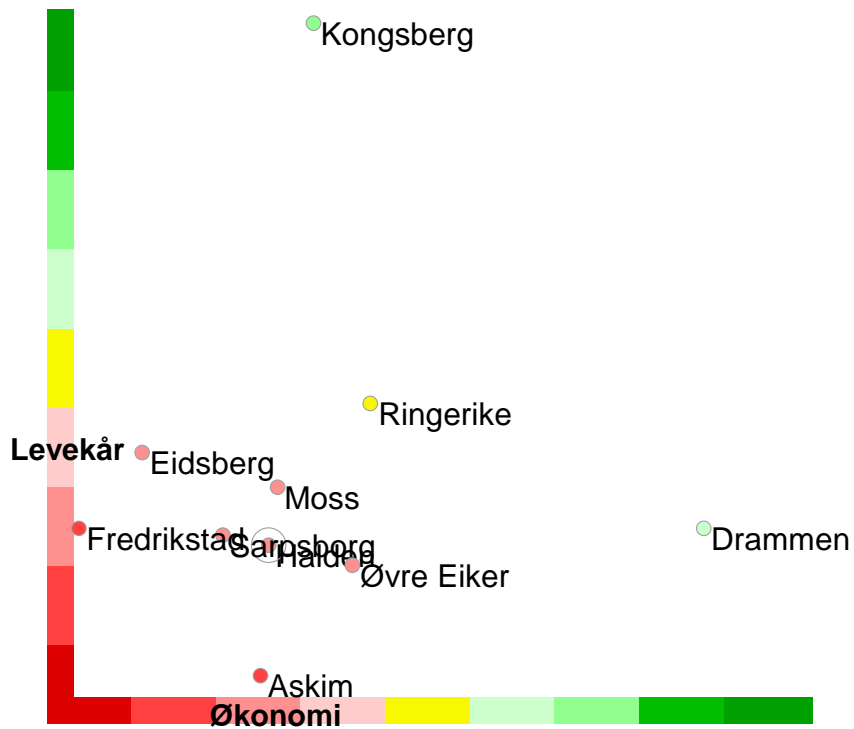
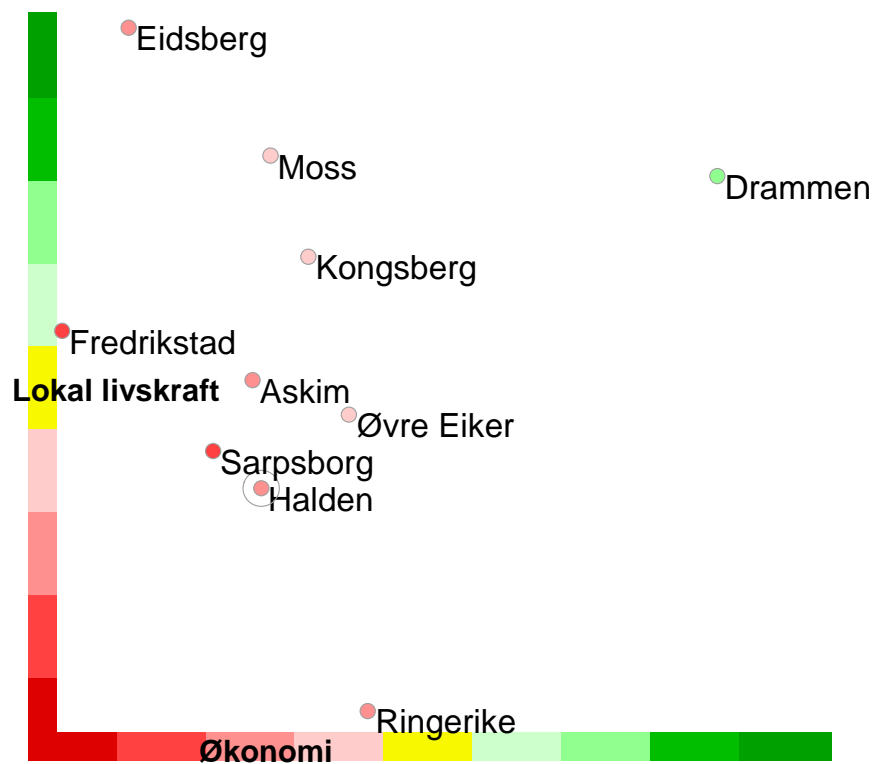

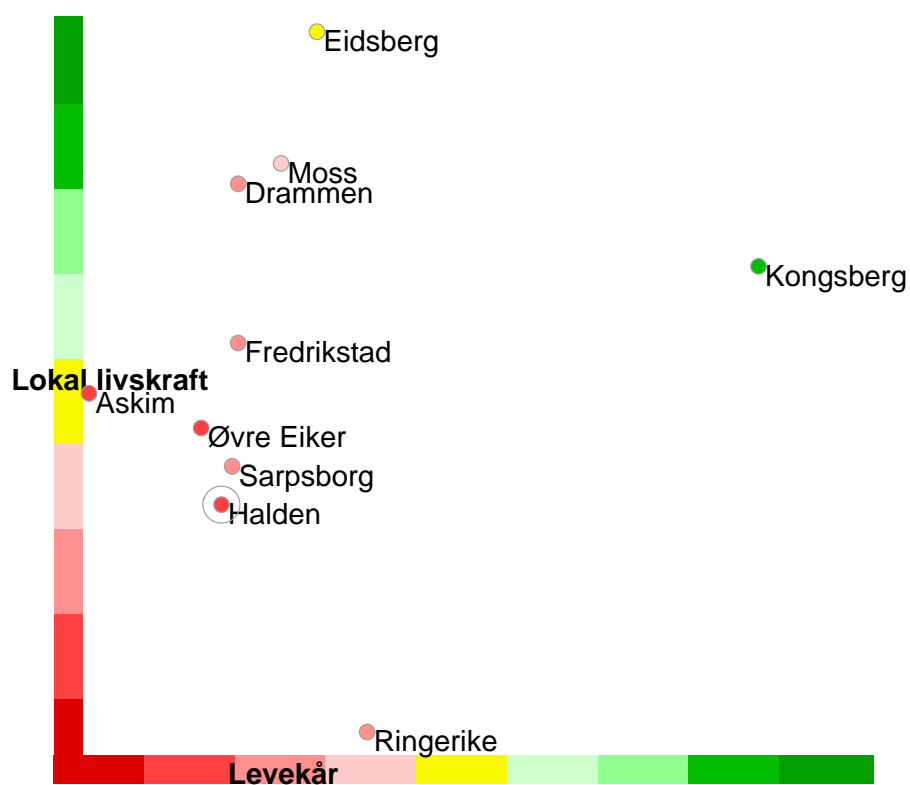
Figur 1.17 Miljø og levekår. Byer i Østfold og Buskerud

Figur 1.18 Miljø og lokal livskraft. Byer i Østfold og Buskerud

Figur 1.19 *Økonomi og levekår. Byer i Østfold og Buskerud*Figur 1.20 *Økonomi og lokal livskraft. Byer i Østfold og Buskerud*

Figur 1.21 *Levekår og lokal livskraft. Byer i Østfold og Buskerud*

Tabell 1.1 Bærekraftbarometerets indikatorer (variable og verdier)

indikator:		Hå-l-den	Moss	Sarps-borg	Fredrik-stad	As-kim	Eidsberg	Drammen	Kongsberg	Ringerike	Øvre Eiker
Miljø	tettstedsbeboere %	84,1	98,1	90,4	90,4	88,5	62,3	97,5	83,3	66,7	74,3
	sentrumsbeboere %	6,24	9,07	5,70	6,52	3,16	6,43	11,62	4,19	3,15	2,66
	vannlekkasje	9,4	:	7,2	6,9	9,4	4,4	16	4,8	2,2	5,2
	vannforbruk	209	107	176	240	160	163	168	167	113	145
	CO ₂ -utslipp (1000 tonn)	176	234	439	391	75	68	280	98	179	119
	utslippsendring 91-03	35,38	14,15	-11,49	18,13	4,17	4,62	8,53	2,08	19,33	20,20
	resirk andel %	47	36	11	42	50	50	55	55	60	55
	avfall kg/cap	316	476	612	433	269	269	429	534	384	429
	komm elbruk	530	342	543	538	627	629	470	101	621	599
	andel pendlere /cap	16,92	43,71	28,54	23,89	42,14	39,70	48,06	23,45	24,86	40,44
	biltetthet /10000	4396	4062	4569	4313	4445	4828	4530	4706	4673	4775
	sykkel- og gangstier	24	8	20	11	28	18	11	31	14	53
	tursti/løype	:	49	22	18	60	132	30	882	144	166
disp i LNF-områder %	40	38	21	54	14	12	:	83	79	70	
jordbruksareal %	9,61	9,61	9,61	9,61	38,59	32,32	8,41	4,71	4,96	10,90	
Levekår	sosialhjelp (indeks 1-10)	9	9	9	9	8	9	8	9	4	7
	dødelighet (indeks 1-10)	7	7	6	7	8	8	7	4	8	8
	uføretrygd (indeks 1-10)	7	8	9	7	8	7	5	3	8	6
	attføring (indeks 1-10)	5	4	5	6	5	4	7	4	7	10
	vold (indeks 1-10)	7	8	6	7	9	4	8	6	7	7
	arbeidsledige (indeks 1-10)	9	7	7	7	7	5	9	4	3	5
	overgangsstønad (indeks 1-10)	8	4	8	6	9	8	5	3	7	6
lav utdanning (indeks 1-10)	5	8	8	8	9	9	8	2	8	10	
Økonomi	komm. resultat/brutto dri.inntekt	3	-0,5	2	-1,8	2,1	0,6	4,2	-4,8	-1,8	1,4
	gjeld/brutto driftsinntekt	150	127	146	178	170	192	104	177	..	147
	lånegjeld/cap	53533	55159	53534	71392	58145	70874	28644	64043	..	48396
	frie inntekter /cap	24185	21581	23230	23184	22888	24738	22482	23141	24332	23784
	rammeoverføring/vr.driftsinnt	23,6	13,5	21,6	18,4	14,1	22,6	12,4	9,3	17,2	20,8
	personinntekt /cap	242200	256500	241500	252400	248300	253200	276600	285700	260500	259500
Lokal livskraft	folketilvekst /1000	3,9	10,7	7,4	8,9	9,6	8,6	5,8	3,2	-1,8	14,9
	barn&unge %	22,67	22,24	22,51	22,58	23,34	23,64	22,03	21,98	21,29	23,26
	barnehagedekning %	63,6	70,9	64,2	70,2	75,3	67,9	71,6	83,3	65,3	67,3
	lokale lag /1000	2,11	3,32	3,22	1,59	2,79	4,55	3,35	4,49	3,21	5,64
	valgdeltakelse %	57,5	57,2	54,8	52,4	53	55,7	57,4	56,2	56,1	56,7
	kinobesøk /cap	1,7	5	1,5	4	3,1	0,9	6,1	2,5	1,3	0
	boklån /cap	4,4	2,7	3,7	3,8	5,5	5,4	4,3	4,9	3,2	5,3
	internett ab/cap	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,5	0,5
	innflytting/utflytting	1,13	1,18	1,18	1,19	1,11	1,13	0,83	0,49	0,76	0,47
	innpending/utpending	0,74	1,12	0,77	1,02	0,66	0,82	1,36	1,45	0,83	0,46
	hytter antall	1740	473	2778	4355	24	135	545	2152	3557	617
	antall søknader om tiltak	87	136	106	93	70	174	103	165	131	78
	Grunddata	kommunenr	101	104	105	106	124	125	602	604	605
folketall		27464	27732	49423	69867	13986	10121	56688	23154	28060	15412
antall barn&unge		6226	6167	11126	15774	3264	2393	12487	5090	5975	3585
kommuneareal		641	63	407	290	69	236	138	793	1553	458
tettstedsareal		15,46	13,1	33,07	41,61	7,46	5,3	23,5	14,88	15,21	10,51
innbyggere i tettsted		23102	27195	44659	63160	12373	6308	55279	19288	18706	11445
folketilvekst		107	297	368	619	134	87	329	75	-51	230
innflytting		39	65,8	45	42,3	68,2	69,7	60,5	43,6	39,4	59,6
utflytting		34,6	55,6	38	35,5	61,2	61,7	73,3	89,3	51,8	125,8
innpendlere		1976	6409	6143	8422	2338	1805	15698	3212	3166	1978
utpendlere		2671	5714	7963	8268	3556	2213	11544	2217	3809	4254
lag med støtte		58	92	159	111	39	46	190	104	90	87
bokutlån		119785	75583	183763	264476	76380	54646	245121	112886	89145	81878
internett-abonnenter		14380	13447	23576	33873	6632	4577	27073	10094	12973	7148
CO ₂ -ekvivalenter 1991		130	205	496	331	72	65	258	96	150	99
netto lånegjeld, konsern		1476547	1546649	2663461	5027249	819198	723128	1636958	1488612	:	756569
langsiktig gjeld, konsern		1616980	1697747	2837535	5240800	950962	774754	2168130	1658906	:	840855
brutto driftsinntekter i alt, konsern	1075072	1338492	1941905	2941212	559211	403823	2087093	939132	1136657	570346	